

Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги

Ош технологиялык университети

Гуманитардык-технологиялык колледжи

«Б.К.И.Т.МИН»
ОшТУнун Сибирь боюнча проректору
Т.Я.К. ШОНУ К.Ж.Мамытов
«_____» 2022-ж.
Каттоо № _____

Негизги билим берүү программасы

Багыты/адистиги, шифри: 140212.Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча)

Квалификациясы: техник-электрик

Окутуунун денгээли: орто кесиптик

Окуу жылы: 2022/23-окуу жылы үчүн

«Каралды»

ГТК Энергетика каф. № _____ протоколу

« _____ » _____ 2021-ж.

1. Жалпы жоболор

140212 Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) адистигинин НКББПсын иштеп чыгууга төмөнкү нормативдик документтер колдонулду:

- Кыргыз Республикасынын “Билим берүү” жөнүндөгү мыйзамы;
- Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүүнү уюштуруу жөнүндөгү КРнын Өкмөтүнүн 3.02.2004- жылдын №53 токтому;
- 140212 Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) багыты боюнча орто билим берүүнүн мамлекеттик стандарты (2019 ж.);
- Билим берүү жаатындагы КРнын укуктук-ченемдик акттар;
- Кесиптик Колледждин Уставы;
- Кесиптик Колледждин негизги билим берүү программаларын иштеп чыгуу жөнүндөгү жобо;
- Кесиптик Колледждин өндүрүштүк практикасын уюштуруу боюнча жобосу.

1.1. Негизги билим берүү программасы (аныктамасы)

“Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) адистигинин негизги билим берүү программасы (НББП) Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигинин орто кесиптик билим берүү стандартынын негизинде түзүлүп, колдонууга сунушталды. Кесиптик Колледжинин орто кесиптик билим берүүнүн “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) адистигинин программасы төмөнкү укуктук-ченемдик акттар, ошондой эле 140212 “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) адистигинин стандартына негизделип, Кесиптик Колледждин профилдик окутуучулары тарабынан иштелип чыгылды жана окуу жайдын Педагогикалык кеңеши тарабынан бекитилди: жогоруда көрсөтүлгөн билим берүү программасы максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, окуу процессин ишке ашыруу технологияларын жана шарттарын, мазмунун, бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын аныктап өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

- а) окуу планы
- б) НКББПнын компетенцияларынын картасы
- в) окуу планынын базалык дисциплиналарынын программаларынын аннотациялары
- г) практикалардын программаларынын аннотациялары
- д) жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун программасынын аннотациясы

1.2. НББПны иштеп чыгууга керек болгон нормативдик документтер.

НББПны иштеп чыгууга төмөнкү нормативдик документтер колдонулду:

1. Кыргыз Республикасынын “Билим берүү” жөнүндөгү мыйзамына (№92 30.04.2003, №111 31.07.2007, №115 20.01.2009, №10 17.06.2009, №185 15.01.2010, №2 13.06.2011, №42 8.08.2011, №150 29.12.2011, №255 23.08.2011, №496 29.05.2012, №347 30.07.2013, №176);
2. Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүүнү уюштуруу жөнүндөгү КРнын Өкмөтүнүн 3.02.2004-жылдын №53 токтому;
3. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) багыты боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандарты (2019 ж.);
4. Билим берүү жаатындагы КРнын укуктук-ченемдик акттар;
5. Кесиптик Колледждин Уставы;
6. Кесиптик Колледждин негизги кесиптик билим берүү программаларын иштеп чыгуу жөнүндөгү жобо;
7. Кесиптик Колледждин өндүрүштүк практикасын уюштуруу боюнча жобосу;
8. Кесиптик Колледждин жетишүүнү баалоочу модулдук - рейтингдик система тууралуу жобо;
9. Кесиптик Колледждин окуу методикалык комплекстерин түзүү боюнча жобо;

1.3 Терминдер, аныктамалар, белгилер жана кыскартуулар

- **негизги билим берүү программасы** - тийиштүү багыт боюнча жүргүзүлгөн билим берүү процессине мазмунун, максаттарын жана күтүлүүчү натыйжаларын аныктоочу окуу усулдук документтердин системасы;
- **багыт**-бул негизги кесиптик билим берүү программасынын кесиптик ишмердүүлүктүн конкреттүү түрүнө жана объектисине багыт алуусу;
- **кесиптик модуль** - окутуунун, тарбиялоонун максаттарынан жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү, же окуу дисциплиналардын жыйындысы;
- **компетенция**-белгилүү бир тармакта кесиптик ишмердик менен шугулданууга мүмкүндүк берүүчү билимдердин, көндүмдөрдүн, билгичтиктердин жана инсандык сапаттардын динамикалык комбинациясы;
- **кредит (зачеттук бирдик)**- кесиптик билим берүүнүн негизги программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү;
- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасынын модулу боюнча окутуунун натыйжаларына ээ болгон компетенциялар;
- **компетенциялардын матрицасы** - билим берүү программасы менен пландаштырылган билим берүүнүн компетенттүү жыйынтыктардын ортосундагы структуралык - логикалык байланыштарды чагылдыруучу таблица.

НББПда колдонулуучу кыскартуулар

МББС- Мамлекеттик билим берүү стандарты;

КОББ - кесиптик орто билим берүү;

НКББП - негизги кесиптик билим берүүнүн программасы;

ОУК - окуу усулдук кеңеш;
ОН - окутуунун натыйжалары;
ДЦ - дисциплиналардын циклы;
ЖК - жалпы компетенциялар;
КК - кесиптик компетенциялар;
М - максаты;
КМ- кесиптик милдеттер.

2. НББПны колдонуу тармактары.

Кесиптик орто билим берүүнүн (мындан ары-КОББ) 140212 Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) адистигинин программасы гуманитардык-технологиялык колледждин усулдук кеңешинде өткөрүлгөн жыйындарында талкууланып каралган жана иш берүүчүлөр менен бүтүрүүчүлөрдүн макулдугу менен колдонууга сунушталды.

НКББПнын негизги керектөөчүлөрү төмөнкүлөр: гуманитардык-технологиялык жетекчилик курамы, окутуучулук курамы жана студенттери, мамлекеттик аттестациялык комиссия, окуу - усулдук кеңештер, тиешелүү кесиптик ишмердүүлүктү жүргүзгөн адистердин, иш берүүчүлөрдүн уюмдары, орто кесиптик билим берүү системасынын сапатын көзөмөлдөөчү жана аккредитациялоочу мамлекеттик аткаруу бийликтин органдары.

3. НББПнын жалпы мүнөздөмөсү

гуманитардык-технологиялык колледждин 140212. Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) багытынын негизги кесиптик билим берүү программасы орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандартынын негизинде түзүлгөн жана окуу жай тарабынан бекитилген окуу - усулдук документтердин системасы.

Жогоруда көрсөтүлгөн билим берүү программасы өзүнө билим берүүнүн максаттарын, күтүлүүчү натыйжаларын, окуу процессин ишке ашыруу технологияларын жана шарттарын, мазмунун, бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын аныктап төмөнкүлөрдү камтыйт:

- Окуу планы;
- НКББПнын компетенцияларынын картасы;
- Окуу планынын базалык дисциплиналарынын программалары;
- Практикалардын программалары;
- Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун программасы.

3.1. НББПнын окутуунун мөөнөтү, эмгек сыйымдуулугу.

Кесиптик билим берүүнүн негизги программасын 140212. Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) адистиги боюнча өздөштүрүү формасы: күндүзгү.

Кесиптик орто билим берүүнүн адистиктери боюнча билим берүүнүн негизги программаларын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү:

Күндүзгү окуу бөлүмүндө:

1. Жалпы орто билим берүүнүн базасында 1 жыл 10 ай;
2. Негизги жалпы билим берүүнүн базасында 2 жыл 10 айды түзөт.

Абитуриент окууга кирүүдө төмөнкү документтерди алып келүүсү зарыл:

- жалпы орто билим берүү жөнүндөгү аттестат;

- негизги орто билим берүү жөнүндөгү күбөлүк;
- бир кыйла жогорку деңгээлдеги билими жөнүндөгү документ.

КОББнүн НББПнын эмгек сыйымдуулугу

Күндүзгү окуу бөлүмүндө бир жылдык окуу жүгү 60 кредитке (зачеттук бирдикке) барабар. Бир семестрдин эмгек сыйымдуулугу 30 кредитке барабар. Бир кредит студенттин бир жумадагы 30 саат аудитордук окуу ишмердүүлүгүнө, же жалпы бир жумалык 45 саат (аудитордук жана аудиториядан тышкары) окуу жүгүнө барабар.

НББПнын максаттары

М-1. Кесиптик дисциплиналарды жана предметтерди окутуу аркылуу, бүтүрүүчүдө мамлекеттик, жеке-менчик жана ар түрдүү уюштуруучулук-укуктук формадагы ишканаларда электрик-техник катары иштөөсүн камсыздоочу кесиптик компетенцияларды калыптандыруу.

М-2. Гуманитардык, социалдык, математикалык жана табигый илимдер жаатындагы дисциплиналарды жана предметтерди окутуу аркылуу, бүтүрүүчүдө коомдун активдуу жарандык позициядагы мүчөсү катары өздүк өсүүсүн жана өнүгүүсүн камсыздоочу жалпы компетенцияларды калыптандыруу.

М-3. Чыгармачылык, спорттук, студенттик өзүн-өзү башкаруу уюмдарына катыштыруу аркылуу, бүтүрүүчүдө максатты ко билгендик, максатка жетишүүдө талыкпастыкты, эмгекчилдикти, жоопкерчиликти, маданияттуулукту, толеранттуулукту жана өз убактысын туура пайдалануу жөндөмдүүлүктөрүн калыптандыруу.

3.2. НББПнын милдеттери

НББПнын милдеттери - КОББнүн НББП 140212. Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) багыты боюнча окуган студенттерде жалпы кесиптик жана кесиптик компетенттүүлүктөрдү МББСнын КОББнүн талаптарына ылайык калыптандыруу. Ошону менен бирге студенттердин уюшумдуулугун, жоопкерчилигин, коммуникативдүүлүгүн, толеранттуулугун жана башка сапаттарын өнүктүрүү менен бирге алардын жалпы маданиятын жана кесипкөйлүгүн көтөрүү.

- - гуманитардык-технологиялык колледжинин миссиясына ылайык заманбап эмгек рыногунда атаандаштыкка туруштук берген адистерди 140212 Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) багыты боюнча даярдоо;
- - окуу пландарынын жана билим берүү программаларынын эл аралык стандарттардын талаптарына ылайык кылып иштеп чыгуу, инсанга багытталган окутуунун принциптерин колдонуу, инновациялык технологияларды киргизүү.э. окутуунун усулдарын жана формаларын жакшыртуу аркылуу дүйнөлүк билим берүү мейкиндигине интеграциялоо;
- - студент тандаган ишмердүүлүктүн түрүндө атайын предметтик жана универсалдык компетенцияларды калыптандыруу аркылуу 140212 Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) багыты боюнча адистерди даярдоонун сапатын көтөрүү.

3.3. Окутуунун натыйжалары жана калыптануучу компетенциялары

3.3.1. Окутуунун күтүлүүчү натыйжалары

Жогоруда аталган багыттын бүтүрүүчүсү төмөнкү нерселерге даяр болуусу керек:

-окугандарга окутулуп жаткан предметтин өзгөчөлүгүнө жана мамлекеттик билим берүү

стандартынын талаптарына ылайык окутуу жана тарбиялоо; окутуу процессинде окутуунун техникалык каражаттарын, маалыматтык жана компьютердик технологияларды колдонуу;

-КРнын “Билим берүү” жөнүндөгү мыйзамына жана балдардын укуктары жөнүндөгү Конвенциянын негизинде окугандардын укуктарын жана эркиндигин сактоо.

КОББнүн НББПсын өздөштүргөн электрик-техниктерде окутуунун натыйжалары окуу процессинде калыптанган компетенциялар аркылуу б.а. дисциплиналар аралык жана дисциплинардык билим берүүнүн курстарын өздөштүрүүдөн жана көндүмдөрдөн о.э. кесиптик ишмердүүлүккө туура келген инсандык сапаттардан жана окугандын жеке тажрыйбасынан келип чыгат.

№	Окутуунун натыйжалары	Калыптануучу компетенциялар
ОН-1	<p>Билет: кесипке байланыштуу терминдерди, мыйзам ченемдиктерди, талаптарды, усулдарды. процесстерди, түшүнүктөрдү, эрежелерди жана принциптерди; процесстердин ырааттуулугун, окшоштуктарды табууну, берилген маалыматтарды өзгөртүп көрсөтүүнү(тил, формула, модель, алгоритмж.б.у.с.); процесстерди документтештирүүнү; таблицаларды, схемаларды жана инфографикаларды түзүүнү; жыйынтыктарды божомолдоону; өзүн-өзү уюштурууну.</p> <p><i>Текшерүү: туура жоопту тандоо тесттери; окшоштуктарды жана айырмачылыктарды табуу тесттери; кыскача эркин жоопторду талап кылган</i></p> <p><i>тесттер; сынактык суроолор жана маселелер.</i></p> <p><i>тесттер; сынактык суроолор жана маселелер.</i></p>	ЖК1, ЖК2, ЖК8, ЖК5,КК10, КК11, КК12, КК13, КК 6, КК 4
ОН-2	<p>Аткарат: теориялык билимдердин өз алдынча практикада ишке ашырат; анализдейт жана синтездейт; конкреттештирет жана жалпыландырат план мененфактты, ар түрдүү мезгилдердеги маалыматтарды салыштырат; абстракциялуу ой жүгүртөт; пландарды түзөт.</p> <p><i>Текшерүү; эссе; сөздүк жана математикалык далилдемелер; көзөмөлдүк иштер; рефераттар;</i></p>	ЖК4, ЖК5, КК1, КК 7, КК 9, КК 12, КК 10, КК 8, КК 13:

он-3	<p>Издeнeт: билимин (ишмердүүлүгүн) өнүктүрөт; жаңы билимди пайда кылат; ишмердүүлүктөрдү уюштурат.</p> <p><i>Текшерүү: проекттик, изилдөөчүлүк иштер: чыгармачылык.</i></p>	ЖК3, ЖК6, ЖК7, КК 13, КК 10, КК 7, КК 2, КК 5, КК 12.
------	--	---

3.3.2. Жалпы компетенциялар

ЖК 1 Өз кесибинин маңызын жана социалдык маанилүүлүгүн түшүнүү, кесиптин талаптарына өзүнүн жөндөмдүүлүгүнүн дал келүүсү;

ЖК 2 Заманбап дүйнөнүн руханий, маданий, этикалык, экологиялык, интеллектуалдык, моралдык жана укуктук баалуулуктарын жана алардын тарыхын билүү;

ЖК 3 Өз ишмердүүлүгүн илимий уюштуруу, системалык түрдө иштөө, стандарттык жана стандарттык эмес кесиптик маселелерди өз алдынча чечүү, ишмердүүлүгүнүн жыйынтыктарын баалоо, конфликттик кырдаалдардан чыгуу;

ЖК 4 Өз ишмердүүлүгүндө кесиптик лексиканы, расмий тилди, чет тилдеринен бирөөнү колдоно билүү;

ЖК 5 Өз кесиптик ишмердүүлүгүндө демилгелерди көтөрүү, аткарууда жоопкерчиликти өзүнө алууну, жетекчи, кесиптештер, кол алдында иштегендер жана партнерлор менен иштөөдө өз ара кызматташууну жана командалык жоопкерчиликти билүү, өз тажрыйбалары менен бөлүшү;

ЖК 6 Кесиптик ишмердүүлүктө маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу, маалыматтарды издеп табуу, иштеп чыгуу жана пайдалануу;

ЖК 7 Жаңы билимдерди алууга жана кесиптик өсүүгө даяр болуу (өзүн-өзү таанып билүү, башкаруу, жөнгө салуу, өнүктүрүү, баалоо) менен бирге өзгөрүүлөргө адаптациялануу.

ЖК 8 Дени сак жашоо образын билүү, экологияны коргоо жана ресурстарды рационалдуу пайдалануу;

ЖК 9 Кругозорду өстүрүү, жашоонун кубулуштарын түшүнүү, критикалык ой жүгүртүү, өз көз караштарынын жана жашоосунун принциптерин калыптандыруу, сындoo жана сындалууга даяр болуу;

ЖК 10 Коомдун демократиялык баалуулуктарын колдоо, жарандык активдуу позицияда болуу талеранттуулукка үйрөтүү.

3.3.3. Кесиптик компетенциялар

долбоордук-конструктордук ишмердиктер

КК-1 Электроэнергетикалык, энерготехникалык жана анын айрым компоненттерин

долбоорлоо иштерине катышат;

КК-2 Электроэнергетикалык, энерготехникалык жөнөкөй конструкцияларды иштеп чыгат;

КК-3 Сызыктуу жана сызыктуу эмес электр чынжырларын талдоо жана моделдөө ыкмаларын пайдалана алат;

КК-4 Буюмдарды жана электр жабдууларды, объектилерди, схемалар менен системаларды графикалык чагылдыруу ыкмаларын пайдаланат;

КК-5 Иштелип жаткан конструкциялардын механикалык бекемдүүлүгүн баалайт;

өндүрүштүк-технологиялык ишмердиктер

КК-6 Электроэнергетикалык жана электротехникалык объектилердин негизги мерчемдерин, системдерин жана аларда болуп жаткан жараяндарды өлчөө үчүн техникалык каражаттарды пайдалана алат;

КК-7 Жумуш орундарын, алардын техникалык жабдылышын, технологиялык жабдууларды жайгаштырууну уюштурат;

КК-8 Сапат, электроэнергетикалык жана электротехникалык объектилерин стандартташтыруусу жана сертификациясы, практикалык ишмердигиндеги экономикалык талдоолордун элементтери боюнча бар болгон документтерди пайдалана алат;

КК-9 Технологиялык процесстерди иштеп чыгуу учурундагы техникалык чечимдерди негиздеп берүүгө жана колдонууда техникалык коопсуздуктарды, экологиялык коркунучтарды эске алуу менен техникалык каражаттарды жана технологияларды тандай алат;

КК-10 Техниканын коопсуздук эрежелерин, өндүрүш тазалыгын, өрт коопсуздугун жана эмгекти коргоо нормаларын пайдалануу; өндүрүштүк микроклиматтын мерчемдерин, чаң болуунун жана газ болуунун, ызы-чуунун деңгээлдерин, жумушчу орундардын жарыктуулугун өлчөө жана баа берет;

КК-11 Электроэнергетика объектилериндеги монтаждайт, жөндөйт, оңдойт жана тазалоо иштерине катышат;

КК-12 Электр орнотмолорунда жана тармактарда пландуу жана авариялык жумуштардын коопсуз өндүрүшүн камсыз кылуу;

КК-13 Электр орнотмолорун жана тармактарын эксплуатациялоо жана оңдоо мезгилинде эмгекти коргоо жана электр коопсуздугу боюнча документтерди түзүү;

3.4. Бүтүрүүчүлөргө болгон талаптар, билим алуусун улантуу жана кесиптик ишмердүүлүгүн жүргүзүү мүмкүнчүлүктөрү.

140212. Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча) багытынын НББПсын ишке ашыруу үчүн гуманитардык-технологиялык колледждин студенттеринин укуктарына жана милдеттерине болгон талаптар:

- студенттер НББПда каралган жана өздөрү тарабынан тандалган окуу дисциплиналардын жалпы окуу мөөнөтүнүн көлөмүнүн чегинде конкреттүү дисциплиналарды тандашат;
- студенттин индивидуалдуу билим алуу траекториясы калыптанып жатканда өзүнүн тандаган кесибине таасир этүүчү дисциплиналар боюнча консультацияларды алууга укуктуу;
- НББПны өздөштүрүүдө жана социалдык-инсандык компетенцияларды өнүктүрүүдө

студенттер милдеттүү түрдө спорттук жана чыгармачылык клубдардын ишинде илимий ийримдерде, жаштар уюмдардын иштеринде катышат;

- гуманитардык-технологиялык колледждин студенттери НББПда каралган дисциплиналарды өздөштүрүүгө багытталган баардык тапшырмаларды өз убагында тапшырууга милдеттүү;

- студенттин бир жумалык окуу жүгү- 36 саат аудитордук жана 9 саат окуудан тышкары жүгү менен жалпы 45 саатты түзөт;

- күндүзгү окуу бөлүмүндөгү студенттердин жумалык окуу жүгү МББС аркылуу ишке ашат жана ар бир окуу дисциплинасын өздөштүрүүнүн жалпы көлөмүнүн 50% түзөт;

- окуу жылындагы каникулярдык убакыттын көлөмү 12-14 жуманы түзөт (алардын ичинен кышкы мезгилдеги 2 жумадан кем эмес убакыт)

Бүтүрүүчүнүн квалификациялык мүнөздөмөсү.

Бүтүрүүчү окууну аяктагандан кийин төмөнкү кесиптик ишмердүүлүктөрдүн түрлөрүнө даяр болуусу керек: техникалык каражаттардын жыйындысы, электр энергиясын иштеп чыгуу, берүү, бөлүштүрүү, өзгөртүү, колдонуу жолдору жана ыкмалары, энергиянын агымын башкаруу, бул жараяндарды жүзөгө ашыруу үчүн түзүлүштөрүн жана системдерин, элементтерин иштеп чыгуу жана жасоо.

2.6.1. 140212. Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча багытынын) НББПсын ишке ашыруу үчүн гуманитардык-технологиялык колледждин эмгек жамаатына болгон жалпы милдеттер жана талаптар төмөндөгүдөй:

- гуманитардык-технологиялык колледж жыл сайын илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүнө ылайык НББПны билим берүү сапатынын сапат кепилдигинин сунуштамаларына ылайык жаңылап туруусу зарыл;

-бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгуу;

-билим берүү программаларын мониторинг жүргүзүү жана кайрадан иштеп чыгуу;

-макулдашылган, так критерийлердин негизинде студенттердин билимдерин көндүмдөрүн жана компетенцияларын баалоонун объективдуу процедураларын иштеп чыгуу;

- окутуучулук курамдын компетенттүүлүгүн жана сапатын камсыздоо;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларынын жетишээрлик деңгээлдеги каражаттар менен камсыздоо, аларды колдонуунун эффективдүүлүгүн көзөмөлдөө жана студенттерди сурамжылоо;

- коомчулукка НББПнын ишмердүүлүгү, пландары жана инновациялары жөнүндө маалымдоо.

-студенттин практика өтөгөндүгү жөнүндөгү отчет;

- аткарылган жеке тапшырма;

- фотоотчет.

3.5.Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун программасы

Мамлекеттик аттестациянын максаттары жана маселери:

Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» Мыйзамына, КРнын орто

кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандартына жана КРнын орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жөнүндөгү Жобосуна (КРнын өкмөтүнүн № 470-Токтому, 04.07.2012) ылайык, гуманитардык-технологиялык колледжинин бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо милдеттүү болуп эсептелинет жана мамлекеттик аттестациялык комиссия тарабынан жүргүзүлөт.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун максаты:

гуманитардык-технологиялык колледжинин бүтүрүүчүлөрүнүнөз профессионалдык милдеттерин аткарууга болгон жөндөмү мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына жооп берээрлигин аныктоо.

Мамлекеттик билим берүүнүн стандартынын талаптарына ылайык, жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоого гуманитардык-технологиялык колледжин 140212 “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) адистигинин окуу программасында каралган окуу курсун толук көлөмдө окуп бүткөн бүтүрүүчүлөр киргизилет.

гуманитардык-технологиялык колледжин 140212 “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) адистигинин бүтүрүүчүлөрүүчүн төмөнкүдөй жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сынактар каралган:

1. **“Кыргыз тили жана адабияты”, “Кыргызстан тарыхы”, “Экологиянын негиздери жана Кыргызстан географиясы” дисциплиналарынан дисциплиналар аралык мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация**
2. **Бүтүрүү квалификациялык ишин аткаруу жана коргоо**

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сынактар «эң жакшы», «жакшы», «канааттандырарлык», «канааттандырарлык эмес» деген баалар менен бааланат жана сынак өткөн күнү эле комиссиянын протоколдору толтурулуп бүтүшү менен жарыяланат.

Мамлекеттик аттестациялык комиссиянын чечимдери жабык отурумда комиссиянын мүчөлөрүнүн көпчүлүк добушу менен кабыл алынат. Эгерде добуштар теңболуп калса, анда комиссиянын төрагасынын добушу чечүүчү болуп эсептелинет.

Бүтүрүүчү студент бардык жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактарды ийгиликтүү тапшырса, ага “техник-электрик” деген квалификациялык даража ыйгарылат жана мамлекеттик үлгүдөгү орто кесиптик билим алгандыгы жөнүндөгү диплом берилет.

Эгерде студент окуу планында каралган дисциплиналардын 75%дан кем эмесинен “эң жакшы” деген, жана башка предметгерден “жакшы” деген баа алган болсо, жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан “эң жакшы” деген баалар менен өткөн болсо, ага артыкчылык диплому берилет.

Эгерде студент жыйынтыктоочу мамлекеттик сынакты өз убагында тапшыра албаса, ал окуу жайдан четтетилет жана ага Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлиги бекиткен үлгүдөгү академиялык маалымкат берилет. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сынактарды тапшыра албаган бүтүрүүчүлөр кайра тапшырууга бир жылдан соң гана укуктуу.

Эгер студент жыйынтыктоочу аттестациялык сынактарга себептүү катыша албаса жана ал себебинин документалдуу далили болсо, анда ал жыйынтыктоочу аттестациялык сынактарды окуудан четтетүүсүз тапшыруу укугуна ээ болот. Мындай учурларда окуу жайда мамлекеттик аттестациялык комиссиянын кошумча отуруму дайындалат.

Бүтүрүүчүөрдүн даярдык деңгээлин жана сапатын баалоонун критерийлери:

- 140212. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) адистигинин окуу программаларында жана мамлекеттик жыйынтыктоочу сынакка каралган материалдарды билүү деңгээли;
 - бүтүрүүчүнүн сынакта көрсөтө алган практикалык билим деңгээли;
- бүтүрүүчүнүн жоопторунун кыскалыгы, дааналыгы жана далилдүүлүгү.

Бүтүрүүчүгө “5” (эң жакшы) деген баа коюлат, эгерде ал:

1. Квалификациялык жумушун коргоодо берилген темасы боюнча суроолорго иреттүү, түшүнүктүү жооп берсе;
2. Окуу программасындагы материалдарды билгендигин жана түшүнгөндүгүн, МАКтын мүчөлөрүнүн суроолоруна канааттандыруу жакшы жооп узатса;
3. Өз жоопторун практикадан мисалдар менен бекемдеп, керектүү болгон жыйынтык чыгара алса;
4. Алган билимдерин практика жүзүндө колдоно алаарлыгын көрсөтө алса.

Бүтүрүүчүгө “4” (жакшы) деген баа коюлат, эгерде ал:

4. “5” деген баага коюлган талаптарга жооп берсе, бирок жооп берүүдө анчалык мааниге ээ эмес катачылыктарды кетирсе;
5. Анчалык мааниге ээ эмес толук эмес жооп узатса.

Бүтүрүүчүгө “3” (канааттандыруу) деген баа коюлат, эгерде ал:

6. Окуу программалардын негизги материалдарын билет, бирок кээ бир суроолорго жооп бере албаса;
7. Материалды атайын адистик терминдерди колдонбой жөнөкөйлөштүрүп айтып берсе;
8. Квалификациялык коргоого берилген жумушу боюнча баяндоодо анча орчундуу эмес ката кетирсе.

Бүтүрүүчүгө “2” (канааттандыруу эмес) деген баа коюлат, эгерде ал:

9. Берилген квалификациялык жумушу боюнча суроолорго начар жооп берсе;
10. Материалды системасыз, түшүнүксүз айтса;
11. Алган билимдерин практикада колдоно алат, бирок орчундуу катачылыктарды кетирсе;

Техник -электрик адистигине ээ болгон адис төмөнкүлөрдү билүүсү шарт:

1. Электр жабдыктарын түзүлүшүн, параметрлерин, техникалык мүнөздөмөсүн, алардын иштөө режимдерин жана оңдоонун түрлөрү менен колдонуунун ыкмаларын;
2. Электр жабдууларын иштөө абалын жөнгө салуу, талдоо, текшерүү жана ремонттоо;
3. Электр приборлорун туташтыруу жана алардын электр чоңдуктарын өлчөөнү өткөрүү;
4. Трансформаторлордун иштөө технологиясынын жана аны өзгөртүүнүн түрлөрүн, трансформатордун кубатын жана токту өлчөө ченемдерин өзгөртүүнү, электрдик каршылыкты өлчөөнү;
5. Электр түйүндөрүнүн алмаштыруу схемасы, түйүндөрдүн иштөө режимдери менен иштөө параметрлерин,;
6. Электр аппараттарын, машиналарды, электрдик алып келгичтерди, электр станциялары менен подстанцияларын электроэнергетикалык системдерди жана тармактарды, электр жабдуу системасын, релелик коргоонун жана автоматиканын элементтерин колдонууну, иштетүү жана тандоо жүргүзүүнү; кабыл алынган чечимдерди жана алынган жыйынтыктарды илимий-техникалык отчет түрүндө анын ачык коргоосу менен жол-

жоболоштурууну;

1. НББПнын материалдык- техникалык камсыздалышы

КОББнун НББПсын ишке ашыруучу окуу планында каралган окуу сабактарын, лабораториялык иштердин, жана практикалык сабактардын бардык түрлөрүн, дисциплина боюнча, дисциплиналар аралык даярданууну, студенттерди практикалык даярдоону камсыз кылуучу, учурдагы санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга жооп берген материалдык -техникалык базага ээ болуу тийиш.

4.1. Кабинеттердин, лабораториялардын жана башка жайлардын тизмеси

Социалдык-гуманитардык циклдын дисциплиналары боюнча кабинеттер: “Кыргыз тили жана адабияты”, “Чет тил”, “Тарых”, “Орус тил” кабинеттери;

Лабораториялар: Электр менен жабдуу лабораториялык каанасы;

Спорттук комплекс: спорттук зал, стадион;

Залдар: китепкананын окуу залы, чоң жыйындар залы.

4.2. НББПнын техникалык каражаттар, инструменттер, аудио-, видеоматериалдар менен камсыздалышы:

140212. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) багытындагы НББПсын ишке ашыруу үчүн адистештирилген кабинет төмөнкү нерселер менен камсыз болгон: студенттердин окуу блоктору, доска, проектор, окутуучунун столу орундугу менен, компьютер, проектор, адистикке байланыштуу баннерлер;

Лабораториялык каана төмөнкү жабдуулар жана нерселер менен камсыз болгон: электр тогун өткөрбөөчүбүт кийим, электрик- техниктер үчүн баш кийим, электр тогун өлчөөчү приборлор, бир фазалуу индукциялык электр эсептегич, ток релеси, чыңалуунун релеси.

4.3. Окуу процессинде колдонулуучу негизги жана кошумча адабияттар:

Негизги адабияттар:

1. Инженердик графика А. Аширалиев Б. 2009
2. Инженерная графика Э.М. Фазлулин, В.А. Халдинов Издательство: Академия год: 2009
3. Инженерная графика Е.В. Осит Издательство: Госуниверситет Год: 2012
4. Ивченко В.А. Техническая механика: Учебное пособие. Год издания 2003
5. Волынский В.А. и др. Электротехника Зейн, В.Е. Шатерников: Учеб.пособие для вузов. - М.: Энергоатомиздат, 2007. - 528 с., ил.
6. Основы промышленной электроники: Учебник для неэлектротехн. спец. вузов /В.Г. Герасимов, О.М. Князьков, М.: Высш. шк., 2008. - 336 с., ил.
7. Касаткин А.С., Немцов М.В. Электротехника: Учеб.пособие для вузов. - 4-е изд., перераб. - М.: Энергоатомиздат, 2007. - 440 с., ил.
8. Основы промышленной электроники: Учебник для неэлектротехн. спец. вузов /В.Г.

Герасимов, О. М. Князьков, М.: Высш. шк., 2008. - 336 с., ил.

vldelphisite.narod.ru/elektro/osnovi-elektrotehniki.htm

9. Москатов Е. А. Электронная техника. - Таганрог, 2004.
10. Электротехника и электроника: В. В. Кононенко, В. И. Муханов, В. Ф.
11. Лахтин Ю. М., Леонтьева В. П. Материаловедение: Учебник для вузов, 3-е изд., перераб. и доп. —М.: Машиностроение, 1990.
12. "Основы материаловедения" / Сажин В.Б. - М.: ТЕИС, 2005
www.materialscience.ru
13. Метрология, стандартизация, сертификация А.Г.Сергеев 2003
14. Клевлеев В. М., Кузнецова И. А., Попов Ю. П. К48 Метрология, стандартизация и сертификация: М. 2004.
15. Панфилов В.А. Электрические измерения. М. 2008
16. Завистовский, В.Э. Допуски, посадки и технические измерения: 2012.
17. Кацман М.М. Электрические машины М. 1983 Беспалов В. Я., Котеленец Н. Ф. Электрические машины; Академия - Москва, 2013.
https://books.google.com/books/abодт/Электрические_машины.html?id...
18. Правила устройства электроустановок в вопросах и ответах. М. 2004.
19. Инструкция по применению ЕО и испытанию средств защиты, используемых в электроустановках. М.2003.
20. Анчарова, Т.В. Электроснабжение и электрооборудование зданий и сооружений: 2012
21. Конюхова, Е.А. Электроснабжение объектов: 2013. <https://www.proektant.org/index.php?topic=1328.0>
22. Правила технической эксплуатации электроустановок потр-ей. - М 2004
23. Воробьев, Р.Н. Некоторые проекты использования солнечной энергии в электроэнергетике М. 2014
24. Герасименко А.А. Передача и распределение электрической энергии : 2012
25. Лыкин А.В. Электрические системы и сети : 2002. <https://www.ozon.ru> >
26. Карманова Т. Е. Приемники и потребители электрической энергии систем электроснабжения 2015
27. Булычев, А. В. Релейная защита в распределительных электрических сетях. М.: Энас, 2011
28. Киреева, Э. А. Релейная защита и автоматика электроэнергетических систем Москва: 2013. aprolex.by/literatura/knigi-po-relejnoj-zashhite-i-avtomatike.html
29. Правила технической эксплуатации электроустановок потребит-й М. 2004
30. Инструкция по применению и испытанию средств защиты, используемых в электроустановках, М., «Электроком», 2003
31. Межотраслевые правила по охране труда (правила безопасности) при эксплуатации электроустановок 2003 г. <https://websot.iimdo.com/KNnrH/>
32. Бочаров, Ю. Н. Техника высоких напряжений: 2017
33. Красько, А.С. Техника высоких напряжений 2011
34. Электрические разряды в газах. Внешняя изоляция воздушных линий и распределительных устройств. Внутренняя изоляция 2011
<https://www.twirpx.com>>... > Техника высоких напряжений

Кошумча адабияттар:

- 1.1. С.Рысбаев «Кыргыз тили,адбияты» «Мугалимине жүз кеңеш»Б: 2014
- 2.Ж.Чыманов «Кыргыз тили,Сабактын үлгүлөрү жана сабакты талдоонун методикасы» Бишкек 2009
- 3.С.Рысбаев, Б.Абдухамидова «Кыргыз тилинен жат жазуу иштерин жүргүзүүнүн жолдору жана тексттер жыйнагы» Бишкек 2017
- 4.Д.Э.Розенталь «Русский язык сборник правил и управлений» М: 2007
- 1.Т.В.Попова, Л.В.Архипова,Т.П.Баркова,Т.В.Губанова,Н.Г.Посадская. “Русский язык” Част1 Тамбов Издательство ТГТУ 2009
- 2.А.С.Московская ,Т.А.Карпова “Англиский язык” Бишкек 2009
3. К.Н.Качалова,Э.Э.Ибралиевич “Практический грамматика английского языка” Бишкек 2002
4. Ю.Б. Голисинский “Грамматика сборник упражнений” Б: 2012 жылы
5. 9.Ж.Осмонов,А.Асанканов “Кыргызстан тарыхы” Бишкек 2001 жылы
6. В.В.Бартольд “Кыргыз жана Кыргызстан тарыхы боюнча тандалган эмгектер” Бишкек 1997
7. Ж.Орозбекова «Манас таануу боюнча курстук лекциялар» Бишкек 2014
8. Б.Максутов «Манас эпосу жана манасчылар» Бишкек 1992
9. К.С.Алыбаев, Ж.А.Аванова “Математика” Жалал-Абад 2012
10. Т.Н.Энназаров, Н.Д.Баитова “Башталгыч класстарга математиканы окутуу методикасынын айрым маселелери” Бишкек 2012
11. М.Султанбаев “Математика боюнча маалымдама” Бишкек 2017
12. А.Омуралиева, Р.Табышов “Информатика негиздери” Бишкек 2002Т.Т. Жолдошев “Укук таануу” 2014
13. А.Акунов, С.Ибраева “Адам укуктары” Бишкек 1998
14. Б.Кулназаров. Жалпы экология» Бишкек 1999
15. Б. Мансурова «Кыргызстандын экологиясы» Бишкек 2001
16. Г.Ж. Жунушалиева “MicrosoftExcel” Бишкек 2010

5.Кадрдык камсыздандыруу

КОББнун 140212. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) багыты боюнча НББПнын окуу планындагы дисциплиналар боюнча студенттерге сабак берген окутуучулар тиешелүү багыт боюнча жогорку кесиптик билимге же орто кесиптик билимге ээ болгон, кесиптик стажы 25 жыл жана 3 жылдан кем эмес болгон окутуучулар ишмердүүлүгүн жүргүзөт. (штаттык формуляр тиркелет)

6.НББПнын окутуунун жыйынтыктарын баалоо

КОББнун 140212. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) багыты боюнча билим алган студенттердин дисциплиналарды өздөштүрүү сапатын баалоо учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны камтыйт. Тиешелүү НББПнын баскычтуу өздөштүрүүдө студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн персоналдыкжетишкендиктерин аныктоочу Баалоо каражаттарынын фонду (БКФ) түзүлөт. БКФ өзүнө студенттердин билим деңгээлин жана калыптанган компетенцияларын текшерип алууга мүмкүнчүлүк берген типтүү тапшырмаларды, текшерүү иштерди. сынактардын суроолорун, тесттердин түрлөүн ж.б. камтыйт. БКФгер окуу жай тарабынан иштелип чыгып, бекитилет.

7. Практикалардын аннотациясы.

7.1. Практиканын мазмуну

Практиканын бардык түрлөрү атайын орто кесиптик адистерди даярдоого тиешелүү болгон талаптардын негизинде, студенттердин кесиптик даярдыгына багытталып, алынган билимдерин кесиптик компетенцияга калыптандыруу жана улам өрчүүсүн камсыздоого багытталат.

1. гуманитардык-технологиялык колледжинин атайын орто кесиптик билим берүү программаларын окутуунун баардык түрлөрүндө окуган студенттер үчүн өткөрүлүп жаткан практикалар. адисти даярдоодогу кесиптик компетенцияларды калыптандыруучу окуу процессинин формасы катары каралат.

2. Практикалардын көлөмү жана түрлөрү атайын орто кесиптик билим берүү багыттары жана адистиктери боюнча мамлекеттик билим берүү стандарттарында белгиленген талаптардын негизинде бекитилет.

3. Практиканын максаттары жана милдеттери тийиштүү окуу-усулдук бирикмелер тарабынан (ОУБ) жана орто кесиптик билим берүү тарабынан сунушталган практиканын программалары аркылуу бекитилет.

4. Гуманитардык-технологиялык колледжинин адистиктерди даярдоонун өзгөчөлүктөрүнө жараша баардык практикаларды өткөрүү боюнча жумушчу программалар, силлабустар даярдалат жана усулдук кеңештин макулдугу менен бекитилет.

7.2. Практикалардын түрлөрү

Практикалардын негизги түрлөрүнүн багыттары, адистиктердин окуу пландарына ылайык аныкталат. Алардын негизгилери болуп **окуу-таанышуу, өндүрүштүк жана мамлекеттик практика** эсептелинет.

2.1. Окуу-таанышуу практикалары теориялык билиминин негизинде алгачкы кесиптик көндүмдөрдү калыптандыруу максатында, адистиктердин өзгөчөлүгүнө ылайык колледждин материалдык-техникалык базасындагы түрдүү шарттарда (кесиптик мекемелерде, колледждин лабораторияларында, борборлорунда) уюштурулат.

2.2. Кесиптик практика окутуу ишмердүүлүгүндө түздөн-түз студенттердин практикалык көндүмдөрүнө багытталган. Адистиктерди даярдоо боюнча жалпы маданий жана кесиптик компетенттүүлүгүн иш жүзүндө уюштуруунун конкреттүү материалдардын негизинде айрым милдеттерди ишке ашырууда кесиптик көндүмдөрдү калыптандырууга багытталган. Кесиптик жана орто билим берүүнүн багытына жана адистигине жараша өндүрүштүк мекеме уюмдарда өткөрүлөт.

2.3. Квалификациялык практика окутуунун жыйынтыктоочу этабы болуп эсептелинет жана ал студенттер тарабынан окутуунун теориялык, практикалык программасын толук өздөштүрүлгөндөн кийин адистигине жараша өндүрүштүк мекеме уюмдарында гана өткөрүлөт.

2.4. Окуу-таанышуу практикасынын максаты:

140212. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) багытындагы студенттердин практикасы окуу учурунда алган теориялык билимин практикада бышыктап электр шаймандарынын түзлүшү, иштөө принциптерин үйрөнүшөт.

7.3. Практикалык милдеттери:

1. Ар кандай типтердеги электромеханикалык энергия жаратуучулардын иштөө принциптери, алардын негизги мүнөздөмөсү жана иштөөчүлүк касиеттери менен тааныштыруу;

2. Электроэнергетикалык түзүлүштөрдүн жана электр орнотмолорун, электроэнергетикалык системдердин жана тармактардын, электр жабдуу системасынын, релелик коргоонун жана автоматиканын параметрлерин эсептөө ыкмаларын; жогорку чыңалуудагы ажыраткычты иштетүү жана сыноо ыкмалары менен тааныштыруу

-өндүрүштүк технологияны үйрөтүү;

3. Монтаждоо-жөндөөчүлүк иштерин жана электроэнергетикалык жабдуулардын жана системалардын стандарттык сыноолорду өткөрүүнү үйрөтүү;

4. Техниканын коопсуздук эрежелерин, өндүрүш тазалыгын, өрт коопсуздугун жана эмгекти коргоо нормаларын пайдаланууну үйрөтүү;

Кесиптик практиканын максаты:

140212. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) багытындагы студенттердин кесиптик практика өнүктүрүүнүн максаты, жумуш жасоо үчүн керек болгон материалдарды топтоо электр шаймандарынын иштетүү принциптери, практикалык ыкмаларды үйрөнүү, иш-жүргүзүү, ишти уюштуруу, коллективте иштөө тажрыйба алмашуу жараяндарын үйрөнүү болуп эсептелет.

Практиканын милдеттери:

1. Атайын адистик боюнча дисциплиналардан алган билимин тереңдетүү, өнүктүрүү жана бышыктоо. Баштапкы практикалык көндүмдөрдү өзүнүн кесиптик ишмердүүлүгүндө өнүктүрүү;

2. Студенттердин атайын кесиптик жана техникалык дисциплиналардан алган теориялык билимдерин жайылтуу жана бышыктоо;

3. Өнөр жай жана айыл чарба ишканаларын түзүмүн жана анын уюштурулушун, электр ишканаларынын, энергетиканын инженерия бөлүмүнүн жана алардын иш-милдеттерин окуп-үйрөнүү;

4. Жылуулук берүүчү орнотмолордун жана электр тармактарынын электр каражаттарына оңдоо жүргүзүүнү алган практикалык билими аркылуу үйрөнүү;

5. Энергетикалык жабдууларды, жылуулук жана электр энергиясын үнөмдөө үчүн техникалык жана уюштуруучулук иш-чаралардын сарамжалдуу пайдалануунун ыкмалары менен таанышуу;

6. Жабдууларды техникалык иш менен коопсуздук эрежелерин, эмгекти коргоо маселелерин, айлана-чөйрөнү коргоону, өрткө каршы күрөшүүнү үйрөнүү;

7. Командада агитация-пропагандисттик жана тарбия иштерине ээ болууга тажрыйба топтоо;

Мамлекеттик практиканын максаты:

140212. “Электр менен камсыздоо” (тармактар боюнча) багытындагы студенттердин мамлекеттик практикасынын максаты: өзүнүн келечектеги кесибине адис катары даяр болуу үчүн баштапкы кесиптик көндүмдөргө ээ болуу.

Практиканын милдеттери:

1. Жалпы техникалык жана адистик дисциплиналардан алган теориялык билимдерин жайылтуу жана бышыктоо;
2. Электр жабдууларын орнотуу, өндүрүштүн электр жабдыктарын ремонттоо жана техникалык тейлөө боюнча заманбап тестирилөөнү жүргүзүү, электр жабдууларынын иштөө режимдерин текшерүү;
3. Энергетика кызматын уюштуруунун жана пландаштыруунун маселелери менен таанышуу;
4. Энергия менен камсыз кылуу системасын иштеп чыгуудагы долбоорлор, ишкананын техникалык жана долбоорлоо документтерин, атайын программаларды иштеп чыгууга жана жүзөгө ашырууга методологиясы менен таанышуу;
5. Техниканын коопсуздук эрежелерин, өндүрүш тазалыгын, өрт коопсуздугун жана эмгекти коргоо нормаларын пайдаланууну үйрөнүү;

1.1.	жана адабияты”, “Кыргызстан тарыхы” жана Экологияны негиздери жана Кыргызстан географиясы дисциплиналарынан аралык мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация																																	
ЖА. 1.2.	Бүтүрүү квалификациялык ишин аткаруу жана коргоо	4																																

Белгилөөлөр: **Ж** таасири жогору

О таасири орто

Т таасири төмөн

8. НББПны иштеп чыгуу жана бекитүү

8.1. Билим берүү программасына кирген иш кагаздардын топтомун иштеп чыгуу, түзүү жана сактоо үчүн кафедра башчысы жооптуу болуп эсептелинет. Ал билим берүү программасынын мазмуну жана анын өз учурунда актуалдаштырылуусу үчүн жооп берет.

8.2. НББПны иштеп чыгуунун принциптери:

- билим берүү программасынын спецификасын, профилин жана эмгек базарынын керектөөлөрүн эске алуу менен анын билим берүү, илим, тарбия тармактарындагы негизги максатын жана милдеттерин аныктоо;

- окуу сабактарындагы мазмундук-логикалык байланышын аныктоо;

- бүтүрүүчүнүн компетенттик моделин аныктоо;

- билим берүү программасынын мазмунундагы теориялык жана практикалык бөлүктөрдүн катышынын максаттуулугун белгилөө;

- окуу планын жана окуу жараянынын календардык графигин иштеп чыгуу;

- **сабактардын жана практикалардын жумушчу программларынын аннотацияларын түзүү:**

«Кыргыз тили жана адабияты» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: Мамлекеттик Кыргыз тилибизди; -тил менен кептин айырмачылыгын, Кыргыз тилдин ойду берүүдө жана түзүүдөгү функцияларын үйрөтүү.

Мазмуну: кесиптик жолдомодогу текстти которууда жана окууда лексикалык жана грамматикалык минимумду өздөштүрүүнү (2200-2400 лексикалык бирдик) ;

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)» адистигинин НББПнын Тил сабактары бирикмесинде окутулат.

Пререквизиттер. Орто мектептеги кыргыз тили жана кыргыз адабияты, адеп сабагы.

Постреквизиттер. Кыргыз тилинде кеири өз алдынча даярдануу, презентацияларды даярдоо, өз оюн айтуу, башка бирөөнүн пикирин урматтоо жана уга билүү. Маданият таануу

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: жогорку даражадагы өз-алдынчалуулукта заманбап билим берүү жана маалымат технологияларын колдонуу менен жаңы билим алууга жөндөмдүү ; илимдеги, техникадагы жана технологиялардагы, профессионалдык чөйрөдөгү жаңы кубулуштардын социалдык-экономикалык жана маданий бүтүмдөрүн талдоого жана баалоого жөндөмдүү; мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн оозеки жана жазуу сүйлөмдөрүн логикалык туура, аргументтүү жана ачык-айкын түзүүгө жөндөмдүү

Компетенциялык көрсөткүчтөр: ЖИК-3; ЖИК-4; АК-2;

Билүүсү зарыл: күнүмдүк жана кесиптик темада кыргыз жана орус тилинде эркин сүйлөөнү (оозеки жана жазуу жүзүндө); кепти этикалык сөз байланышынын нормаларын сактоо аркылуу түзүүгө;

Билгичтиктер: оозеки жана жазууда өз каталарын жоюу;

билим алууда жана кесиптик иштеринде алган билимдерин колдоно билүү;

Ээ болуу: оозеки жана жазуу сүйлөөсүн өз алдынча өркүндөтүүгө, сөз байлыгын өстүрүүгө; өзүнүн кебин нормалык көз карашта анализдөөгө;

Колдоно алуу: кыргызча оозеки жана жазуу жүзүндөгү тилди; коомдогу кабыл алынган сүйлөө этикетти;

Аннотация к предмету «Русский язык»

Владение русским языком является частью профессиональной подготовки по направлению по профилю ЭС. Обучение русскому языку направлено на комплексное развитие коммуникативной, когнитивной, информационной, социокультурной, профессиональной и общекультурной компетенций студентов.

Цель изучения дисциплины.

Основной целью курса является повышение исходного уровня владения русским языком, достигнутого на предыдущей ступени образования, и овладение студентами необходимым и достаточным уровнем коммуникативной компетенции для решения социально-коммуникативных задач в различных областях бытовой, культурной, профессиональной и научной деятельности при общении с партнерами, а также для дальнейшего самообразования.

Содержание дисциплины.

Русский язык изучается на первом курсе: 12 речевых тем на развитие общего кругозора. Грамматика: разделы «Фонетика», «Лексика», «Состав слова», «Морфология», «Синтаксис простого предложения». Изучение текстов научного и научно-популярного характера по специальности «математика». Грамматика: «Синтаксис сложного предложения», а также «Речевые конструкции».

Задачи дисциплины.

Практический курс русского языка решает важную задачу обучения студентов на базе активного включения их в учебно-профессиональную сферу общения. Изучение грамматики русского языка; работа с развивающими, научно-популярными и научными текстами; развитие речи студентов при помощи интерактивных упражнений.

Место дисциплины в структуре основной образовательной программы (ООП).

Изучение русского языка предусматривается базовой частью, социально-гуманитарного цикла.

Постреквизиты курса: история, кыргызский язык, культурология, программирование.

Требования к результатам освоения дисциплины.

Дисциплина развивает следующие компоненты коммуникативной компетенции: речевую (четыре вида речевой деятельности: аудирование, чтение, говорение, письмо); языковую (три аспекта языка: грамматика, лексика, фонетика); социокультурную (готовность и умение представлять родную культуру на русском языке, сравнивать и сопоставлять культуру двух народов); общекультурную, профессиональную и другие виды компетенций.

Компетентностные показатели. В частности, процесс изучения дисциплины «Русский язык»

направлен на формирование следующих общекультурных и профессиональных компетенций: ОК-1, ОК-4, ОК-6, ИК-2, ИК-4, СЛК-1, ПК-7, ПК-12

В результате освоения дисциплины студент должен:

Знать: основные разделы грамматики русского языка; лексический минимум в размере 4000 учебных лексических единиц общего и терминологического характера; ключевые понятия культурологии, традиции русской культуры, овладевает способностью к культурной толерантности.

Уметь: логически верно, аргументировано и ясно строить устную и письменную речь по заданным ситуациям на русском языке; формировать текст научной работы, готовить презентации.

Владеть: навыками соотнесения и сравнительной интерпретации различных (развивающих, научно-популярных и научных) текстов; рассмотрения текста в историческом, культурном и стилевом контекстах; поиска и структурирования информации при подготовке докладов, презентаций.

“Англис тили” дисциплинасы аннотациясы

Кыргыз Республикасынын орто кесиптик окуу жайларында 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)» адистигиндеги адистерди даярдоо программасы боюнча англис тили программалык дисциплина катары окутулуп келет.

Адисти калыптандырууда, анын коммуникативдик жана маданий компетенттүүлүктөрүн жогорулатууда, алган билимин турмушта колдоно алуу жөндөмдүүлүгүн арттырууда, зарыл болгон билим, билгичтик жана көндүмдөргө ээ болууда аталган дисциплинанын актуалдуулугу жогору.

Аталган дисциплина адисти калыптандырууда өндүрүштүк маселелерди автоматташтырууда зарыл болгон билимдерди жана көндүмдөрдү калыптандырат.

Дисциплинанын максаты:

- Дүйнөлүк тил катары англис тилин үйрөнүү; кеп ишмердүүлүгүн (сүйлөө, жазуу, окуу, угуу) бүгүнкү дүйнөлүк тилдик талаптарга ылайык жүргүзүү
- аталган дисциплинадан алган билим, көндүмдөрүн кесиптик ишмердүүлүктөрүндө туура пайдаланууга көнүктүрүү;
- дүйнө элдеринин маданий баалуулуктарын таануу жана үйрөнүү.
- дүйнө таанымын өстүрүү
- адис келечекте кесибинде чет тили боюнча алган билимин пайдалана алуу.

Дисциплинанын мазмуну: Программа боюнча англис тилинин лексикасына, грамматикасына, фонетикасына, байланышкан бөлүмдөрүнөн тандалып, темалар бири-бирине тыгыз байланышта өтүлөт. Илимий негиздер менен багытталган тексттер менен иштөө дагы каралат.

Дисциплинанын орду: Англис тилинин курсу Социалдык-гуманитардык циклынын базалык компоненти болуп эсептелет.

Дисциплинанын милдеттери:

- студенттердин англис тилинин практикалык курсу боюнча билимдерин тереңдетүү;
- негизги лингвистикалык жана лингво өлкө таануу материалдарын өздөштүрүү;
- студенттердин кесиптик ишмердүүлүктөрүндө дисциплина боюнча алган билим, билгичтик жана көндүмдөрүн пайдаланууга калыптандыруу.

Курстун аягында күтүлүүчү натыйжалар:

- студент англис тилинде эркин окуп жана жаза алат;
- өз оюн англис тилинде түшүндүрүп, айтып жана жаза алат;
- студенттердин дүйнө таанымы өзгөрөт;
- келечектеги кесиби боюнча терминдерди билет жана аларды пайдалана алат.

Курстун пререквизиттери окуп-үйрөнүлүп жаткан дисциплинаны өздөштүрүүдө зарыл болгон билимдерди, билгичтиктерди жана көндүмдөрдү камтыган дисциплиналар тизмеги:

Курстун постреквизиттери дисциплиналар тизмеги, буларды окуп-үйрөнүү үчүн белгилүү бир дисциплинаны окуп-үйрөнүүдө ээ болгон билимдер, билгичтиктер жана көндүмдөр талап кылынат: "Орус тили"

Дисциплиналык окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар:

- студент англис тилинде эркин окуп жана жаза алат;
- өз оюн англис тилинде түшүндүрүп, айтып жана жаза алат;
- студенттердин дүйнө таанымы өзгөрөт;
- келечектеги кесиби боюнча терминдерди билет жана аларды пайдалана алат.

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: ЖИК-2, ЖИК-4, АК-2, АК-3, АК-4, СИЖМК-1, СИЖМК-3

Курсту баяндоо:

Дисциплинаны окуп бүткөндөн кийин студент ээ болуучу **билимдер, билгичтиктер жана көндүмдөр:**

билүү :

- туура окуунун фонетикалык эрежелерин билүү;
- сүйлөмдүн түрдүү формаларын түзүү эрежелерин билүү;
- сөз куруунун негизги жөндөмдөрүн билүү;
- колдонуусуна жараша лексикалык айырмалоо(турмуш-тиричилик, терминалогиялык ж.б) билүү;
- тилдин негизги закон ченемдүүлүктөрү жөнүндө билүү;

билгичтик:

- турмуш-тиричилик менен кесипке байланыштуу текстти окуп түшүнүү
- жөнөкөйлөштүрүлгөн көркөм текстти окуп түшүнүү;
- кесипке байланыштуу кепти оозэки жана жазуу түрүндө түзүүгө талап кылынган негизги

граматикалык каражаттарды колдонуу менен негизги оюн баяндоо;

көндүмдөргө ээ болуу:

- кесиптик жана социалдык тармакта оозеки жана жазуу коммуникация ыкмаларына ээ болуу;
- өзүнүн кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү негизги терминдерди жана кесиптик текстти которууда оозеки жана жазуу ыкмаларына ээ болуу;
- англис тилинде информатика жана эсептөө техникасы багытында документтерди даярдоо ыкмаларына ээ болуу.

«Манас таануу» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: Аталган окуу предметинен студенттер «Манас» эпосунун негизги сюжети жана анын эл оозунан жыйналуу, китеп болуп басылып чыгуу тарыхы, Кыргызстандык жана дүйнөлүк окумуштуулар тарабынан изилденүү таржымалы менен тааныштыруу, жаштарга залкар эпостун руханий-патриоттук, адептик-ыймандык мазмунун ачып берүү, эпостун тил байлыгын үйрөтүү, манасчыларды таанытуу, алардагы тарыхый эс-тутумду калыптандыруу болуп саналат.

Дисциплинанын предмети болуп кыргыз фольклору жана “Манас” эпосу эсептелет. Ошону менен бирге анын мазмундук түзүлүшүн, кыргыз элинин турмушунан алган тарыхый ролун, бүгүнкү күн үчүн маанисин, илимий иликтөөгө алынышын, чечмелениш таржымалын, «Манастын» театрда, сүрөттө, кино, музыкада, адабиятта өздөштүрүлүш тарыхын, сюжеттик окуяларда эпос даңазалаган идеяларды, Рух дөөлөттөрдү, тил байлыгы жөнүндө түшүнүк берүү жана эпос боюнча билимдерин жана маалыматтарын арттыруу менен патриоттук сезиминин өнүгүшүнө тарбиялоо болуп саналат

Мазмуну: «Манас» эпосу- кыргыз элинин улуу мурасы; эпосту изилдөөнүн пайда болушу, тарыхы жана өнүгүшү; “Манас” эпосун чагылдырган доору; Манасчылык өнөр жана манасчылар; эпостун темасы жана идеясы; жети осуят - эпостогу өзөк идеялар; эпостогу каармандар; эпостогу баатырлардын портреттик сүрөттөлүшү.

Предметти окутуунун натыйжасында калыптануучу компетенциялар: Ойлоо маданиятына ээ, маалыматты кабыл алууга, жалпылоого, талдоого, максат коюууга жана ага жетүү жолдорун тандоого жөндөмдүү, (ЖИК–1);

- дүйнөлүк маданияттын базалык баалуулуктарын билет жана аларга өзүнүн инсандык жана жалпы маданий өнүгүүсүндө таянат, (СЖМК-1);
- активдүү жарандык позицияга багыт алат, (СЖМК-2);

Пререквизит: Орто мектептеги кыргыз адабияты, тарых ,адеп сабагы

Постреквизит: Өз алдынча даярдануу, презентацияларды даярдоо, өз оюн айтуу, башка бирөөнүн пикирин урматтоо жана уга билүү. Маданият таануу

Билет: Дисциплинаны үйрөнүүдө алынган билим, билгичтик жана көндүмдөр:

- кыргыз рухунун туу чокусу болгон эпос менен жакындан таанышып, терең маалымат алат;

- лексикалык кору байыт;
- улуттук оюндар жана алардын тарбиялык мааниси жөнүндө маалымат алышат,
- инсандын эркиндигин сактоодогу жоопкерчилигинин калыптануу шарттарын билет.

Аткара алат:

- мекенчил, Ата-Журтту коргоо сезимдерди калыптанат,
- элдин тарыхына, баалуулуктарына байланыштуу маселелерде өзүнүн көз карашын негиздей жана бере алат.

Ээ болот: ой-пикирин адабий тилдин нормасында айта жана жаза билет, кыргыз элинин адабияты, маданияты, этнографиясы, каада-салты менен таанышат, улуттук дөөлөттөрдү урматтоо жана улут аралык достукту, ынтымакты бекемдөө сезимдери калыптанат.

«Кыргызстан тарыхы» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: Студенттерге кыргыз элинин эн байыркы мезгилден азыркы кунго чейин кыргыз элинин басып откон жолун, тарыхый инсандардын ишмердуулугун, Кыргызстандын коомдук-саясий, экономикалык жана маданий онугуусун окуп уйротуу.

Мазмуну: Кыргызстандын аймагындагы таш жана коло доорлору, байыркы мамлекеттер жана алардын озгочолуктору, турк доору, Караханид мезгили, монгол баскынчылыгы жана анын кесепеттери, кыргыз элинин этногенези, жунгар баскынчылыгына каршы курошу, Кокон хандыгынын баскынчылык саясаты, орус империясынын колониалдык саясаты, Совет бийлигинин орношу, жаны экономикалык реформалардын ишке ашышы, кыргыз советтик мамлекеттуулуктун туптолушу, Улуу Ата Мекендик согуш жана согуштан кийинки жылдагы абалы, Кыргызстан кайра куруу жана эгемендуулук жылдардагы окуялар каралат.

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча)» адистигинин НББПнын Экономика, укук жана коомдук сабактары бирикмесинде окутулат.

Пререквизиттер. Мектеп курсундагы “Кыргызстан тарыхы”, “Дүйнө тарыхы”, “Адам жана коом” дисциплиналары жана колледждердеги ата мекен тарыхы.

Постреквизиттер. Өз алдынча даярдануу, презентацияларды даярдоо, өз оюн айтуу, башка бирөөнүн пикирин урматтоо жана уга билүү

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар. Илимий адабияттарды пайдаланууну, өз алдынча ой жүгүртүп жана тыянак чыгарууга, пикирин айтууга, көз караштарын билдирүүнү) жана ошол эле мезгилде башкалардын пикирлерин угууга жана сыйлоого үйрөнөт, коомдогу граждандык позициясын сезет. Сабакка даярданууда тарыхый процесстердин хронологиялык ирээтте журушу боюнча чагылдырууну үйрөнөт, тарыхый принциптерди кармануу менен даярданат.

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек:

Билүүсү зарыл: Кыргызстандын аймагында байыркы мезгилден азыркы кунго чейин болуп откон бардык орчундуу окуяларды жана тарыхый процесстерди.

Билгичтиктер: Тарыхый окуяларды хронологиялык ырааттулукта, тарыхый принциптерге негизделеип талдай алат, жана ал окуяларга карата өз баасын бере алат, көз карашын билдирет. Темалар боюнча презентацияларды түзөт.

Ээ болуу: Кыргызстандын тарыхын окуу менен бирге өз элинин тарыхын окуп билет, патриоттулукка, толеранттулукка үйрөнөт.

Колдоно алуу: Коомдогу өзүнүн активдуу жарандык позициясын билдире алат, коомдук процесстердин жүрүшүн баалай алат.

“Кесиптик ишмердүүлүктүн укуктук камсыздандыруусу” дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: өндүрүштүк мамилелерди укуктук жөнгө салынышынын түшүнүгүн; ишмердүүлүктөгү субъектилердин укуктук абалын окутуп үйрөтүү.

Мазмуну: Кыргыз Республикасынын эмгек кодекси; эмгек келишими жана анын жыйынтыгынын тартиби; калкты жумуш менен камсыз кылууда мамлекет тарабынан жөнгө салуунун мааниси; өндүрүштүк мамилелерди укуктук жөнгө салынышынын түшүнүгү; ишмердүүлүктөгү субъектилердин укуктук абалы; юридикалык тараптардын-уюштуруу укуктуу формалары; эмгек укугун:

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)» адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин вариативдүү бөлүгү болуп эсептелет.

Пререквизиттер: Адам жана коом. Философия. Метрология, стандартташтыруу жана сертификациялоо;

Постреквизиттер: Менеджмент; транспорттогу экономика;

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: кесиптик маселелерди чечүүдө математикалык /-табигий - гуманитардык - экономикалык илимдердин негизги жоболорун колдонууга жөндөмдүү; жогорку даражадагы өз-алдынчалуулукта заманбап билим берүү жана маалымат технологияларын колдонуу менен жаңы билим алууга жөндөмдүү; илимдеги, техникадагы жана технологиялардагы, профессионалдык чөйрөдөгү жаңы кубулуштардын социалдык-экономикалык жана маданий бүтүмдөрүн талдоого жана баалоого жөндөмдүү; өзүнүн эмгегин илимий негизде баалоого жана өзүнүн иш-аракеттеринин жыйынтыгын жогорку даражадагы өз-алдынчалуулук менен баалоого жөндөмдүү; өзүнүн жетишкендигин жана жетишпегендигин сын көз менен кароону, жетишкендиктерин өнүктүрүү жана жетишпегендиктерин жоюуу жолдорун белгилөөнү жана каражаттарын табууну билет; активдүү граждандык позицияда болууга, граждандык демократиялык коомдун баалуулуктарынын негизиндеги диалогго жөндөмдүү жана даяр.

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: ЖИК-2-5; АК-1-5;

СИМЖК-2-5; КК-1-20.

- **Билүүсү зарыл:** өндүрүштүк мамилелерди укуктук жөнгө салынышынын түшүнүгүн; ишмердүүлүктөгү субъектилердин укуктук абалын; юридикалык тараптардын-уюштуруу укуктуу формаларын; эмгек укугун: Кыргыз Республикасынын эмгек кодексин; эмгек келишими жана анын жыйынтыгынын тартибин; калкты жумуш менен камсыз кылууда мамлекет тарабынан жөнгө салуунун маанисин;

Ээ болуу: калкты жумуш менен камсыз кылууда мамлекет тарабынан жөнгө салуунун маанисине жана жумушчунун материалдык жана тартиптик жоопкерчилигине, административдик укук бузууларды жана административдик жоопкерчиликтерге.

Колдоно алуу: тармактын өнүгүшүнүн өзгөчөлүгүн жана перспективаларын; тармактын материалдык-техникалык, эмгек жана каржы ресурстарын; тармактык эмгек базарын; тармактык башкарууну; тармактын өнүгүшүнүн экономикалык көрсөткүчтөрүн.

«Кесиптик математика» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: адистик маселелерди чечүү жана математикалык усулдарды колдонуу үчүн;

Мазмуну: математикалык талдоонун, дискреттик математиканын, божомол теориясынын жана математика статистикасынын негизги түшүнүктөрү жана усулдары;

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча)» адистигинин НББПнын Табигый сабактар бирикмесинде окутулат.

Пререквизиттер: Орто мектептеги математика, алгебра, геометрия, физика сабактары

Постреквизиттер: Чийме геометрия жана инженердик графика; Автоунаалардын теориясы, Техникалык механика; Автоунаа парктарын ж-а техникалык тейлөө станцияларын долборлоо.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: жогорку даражадагы өз-алдынчалуулукта заманбап билим берүү жана маалымат технологияларын колдонуу менен жаңы билим алууга жөндөмдүү; илимдеги, техникадагы жана технологиялардагы, профессионалдык чөйрөдөгү жаңы кубулуштардын социалдык-экономикалык жана маданий бүтүмдөрүн талдоого жана баалоого жөндөмдүү; мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн оозеки жана жазуу сүйлөмдөрүн логикалык туура, аргументтүү жана ачык-айкын түзүүгө жөндөмдүү

Компетенциялык көрсөткүчтөр: ЖИК-3; ЖИК-4; АК-2

Билүүсү зарыл: -интегралдык жана дифференциалдык санап чыгуунун негиздерин;

көптүктөр жөнүндө түшүнүктөрдү, алардын өз ара мамилелерин, алардын үстүнөн иштелүүчү операцияларды;

Билгичтиктер: -кесиптик маселелерди чечүүдө математикалык ыкмаларды колдонуу; жакындатылган алууну аткаруу;

Ээ болуу: тексттик маселелерди чыгарууга; кесиптик ишинде практикалык маселелерди чыгарууга;

маалыматтагы элементардык статистикалык тазалоону жүргүзүүгө, алынган маалыматты графика түрүндө берүүгө;

Колдоно алуу: -практикалык маселелерди кесиптик ишинде математиканын негизги ыкмасы катары колдонууну; маалыматтарды статистикалык иштеп чыгуу усулдарын; түзүмдүк-логикалык схемаларды жана таблицаларын түзүү ыкмаларын.

«Информатика» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты:-маалымат иштеп чыгууда фундаменталдык түшүнүктү, анан ыкмаларын берүүнү, сактоону,тазалоону жана өткөрүп берүүнү;маалыматтын негизги тазалооыкмаларын үйрөтүү;

Мазмуну:чогултулган заманбап технологияларды, маалыматтарды берүү жана тазалоо; кесиптик ишинде технология каражаттарын колдонуудагы тазалыкты жана техника коопсуздугунун эрежелерин сактоо;

Дисциплинанын орду: Табигый сабактар бирикмесинде адистигинин НББПнын Маалыматтык технологиялар, энергетика жана транспорт бирикмесинде окутулат.

Пререквизиттер.Орто мектептеги информатика, математика, алгебра, геометрия сабактары.

Постреквизиттер. Автоунааларды компьютердик диагностикалоо; Интернет тармактарынан өзүнүн кесибине ылайыктуу темаларды, видео сабактарды кеири колдонушу.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар. жогорку даражадагы өз-алдынчалуулукта заманбап билим берүү жана маалымат технологияларын колдонуу менен жаңы билим алууга жөндөмдүү ; илимдеги, техникадагы жана технологиялардагы, профессионалдык чөйрөдөгү жаңы кубулуштардын социалдык-экономикалык жана маданий бүтүмдөрүн талдоого жана баалоого жөндөмдүү; мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн оозеки жана жазуу сүйлөмдөрүн логикалык туура, аргументтүү жана ачык-айкын түзүүгө жөндөмдүү

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: ЖИК-3; ЖИК-4; АК-2

Билүүсү зарыл: өздүк жана кесиптик ишинде, кесиптик ишин өстүрүүдө интернет булактарынын ресурстарын колдонуу мүмкүнчүлүгүн; кесиптик ишинде колдонула турган компьютердин аппараттык жана программалык камсыздандырылышын;

Билгичтиктер: -берилген базанын жана бийик деңгээлдеги программанын негизги тилдери менен берилген маселелерди чечүүнүн моделдерин; -маалыматтарды топтоодо, тазалоодо жана анализдөөдө заманбап маалыматтык технологияларды колдоно билүүгө; -эң керектуу заманбап тиркемени жана программаны билгичтик менен программалоого жана колдонууга; -маалымат менен изилдөөнүн жыйынтыктарына элементардык статистикалык тазалоону жүргүзүүгө алынган маалыматтарды графикалык түрдө берүүгө;

Ээ болуу: маалыматтарды топтоодо, тазалоодо жана анализдөөдө заманбап маалыматтык технологияларды колдоно билүүгө; эң керектуу заманбап тиркемени жана программаны билгичтик менен программалоого жана колдонууга; маалымат менен изилдөөнүн жыйынтыктарына элементардык статистикалык тазалоону жүргүзүүгө алынган маалыматтарды графикалык түрдө берүүгө; камсыздоо үчүн заманбап маалымат технологиянын жардамы менен ар түрдүү маалымат объектилерин түзүүгө, редакциялоого, сактоого, берүүгө, кооздоого; кесиптик маселелерди чечүүгө программалык маселелерди камсыздоону баалоого жана аны колдонуудагы перспективаларды; кесиптик ишинде компьютер каражаттарын колдонууда техника жана тазалык коопсуздук эрежелерин сактоого; кесиптик ишинде интернет маалымат ресурстарын колдонууга;

Колдоно алуу: - түзүмдүк-логикалык схемаларды жана таблицаларын түзүү ыкмаларын компютерде;

- билим берүү процессинин так маселелери үчүн программалоо тилин тандоо усулун.

«Экология негиздери жана Кыргызстандын географиясы» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: - жаратылыш менен чөйрөнүн байланышын, жаратылыш ресурстарын үнөмдүү колдонууну, жаратылышка ушул кесиптин жумуш аткарууда терс таасирин тийгизбөө чараларын үйрөтүү.

Мазмуну: жаратылышты коргоо, таштандыларды иштетүүнү, айлана чөйрөнүн мониторинги жөнүндө түшүнүк,

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)» адистигинин НББПнын Табигый сабактар бирикмесинде окутулат.

Пререквизиттер. Мектептеги жаратылышты коргоо, биология, химия, физика сабактары

Постреквизиттер. Жашоо-тиричилигинин коопсуздугу жана эмгекти коргоо; Автоунаа парктын (АТП) ж-а техникалык тейлөө станцияларын (ТТС) долборлоо. Автоунаадагы эксплуатациялык материалдар.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар. сергек жашоо үлгүсүнө, табиятты коргоого жана ресурстарды рационалдуу колдонууга керек болгон билимдерин колдонууга жөндөмдүү

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: СИМЖК-4

Билүүсү зарыл: жаратылышты туура пайдаланууну, эл аралык байланыш, жаратылышты туура пайдаланууну жана аны коргоону;

Билгичтиктер: жаратылыш менен чөйрөнүн байланышын, жаратылыш ресурстарын үнөмдүү колдонууну жана коргоону;

Колдоно алуу: жаратылышты жана корголуучу жаратылыш аянттарды туура пайдаланууну жана аны коргоону.

“Инженердик жана компьютердик графика” дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: геометриялык чиймелерди; чиймелердин графикалык жасалгаланышынын эрежесин; техникалык тетиктердин контурларын чийүүнүн эрежесин жана геометриялык тургузууларды окутуу;

Мазмуну: конструктордук документацияны иштеп чыгуунун жана жасалгалоонун эрежелери; машина куруу чиймелери;

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тармактар боюнча)» адистигинин НББП нын жалпы кесиптик циклинин бөлүмүндө окутулат.

Пререквизиттер: Мектептеги черчение, геометрия, математика сабактары.

Постреквизиттер: Автоунаа парктарын (АТП) ж-а техникалык тейлөө станцияларын (ТТС) долборлоо. Техникалык механика; Автосервис; Автоунааларды одоодогу карталар чиймелер.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: автомобилдик унааны пайдалануу процессинде алмаштырганга автомобилдин агрегаттарын жана бөлүктөрүн тандоону билүү; аткаруучулардын коллективинин иштерин уюштуруу; өндүрүштүк иштерди уюштурууну жана пландоону билүү

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: КК-2; КК-7;

Билүүсү зарыл: чиймеде сүрөттөлүштөрдүн категориясын: көрүнүштөр, жара кесилиштер, кесилиштер; бирикмелер жана өткөргүчтөр; курама чийме, курама чиймени тетиктөө; графикалык маселерди чыгаруунун методдорун;

Билгичтиктер: инженердик графиканын каражаттары; адисчилик боюнча схемаларды аткаруу методдорун жана ыкмаларын;

Ээ болуу: чиймелердин графикалык жасалгаланышынын эрежесине; техникалык тетиктердин контурларын чийүүнүн эрежесин жана геометриялык тургузууларды колдонууларына; конструктордук документацияны иштеп чыгууну жана жасалгалоонун эрежесин түшүндүрүүгө;

Колдоно алуу: графикалык маселерди чыгаруунун методдорун жана инженердик графиканын каражаттарын, адисчилик боюнча схемаларды аткаруу методдорун жана ыкмаларын.

«Техникалык механика» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: теориялык механиканы: статика, кинематика, динамика ; статиканын аксиомаларын; күчтөрдүн жалпак жана мейкиндик системасын; машиналардын деталдарынын мазмунун, теориялык чыгарылыштарын окутуу.

Мазмуну: статика, кинематика, динамика: негизги түшүнүктөрүн; катуу нерсенин жана чекиттин

кинематикасын; динамика: динамиканын аксиомаларын, материалдык чекиттерди; машиналардын деталдарынын теориялык эсептелиништери.

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)» адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин базалык (жалпы кесиптик) бөлүгүндө окутулат.

Пререквизиттер: Физика; математика; чийме геометрия жана инженердик графика; машина куруу чиймелери.

Постреквизиттер: Автоунаалардын теориясы; Автоунааларды эксплуатациялоо; Автоунаалардын кыймылдаткычтары.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: өндүрүштүн технологиялык жабдууларын жана материалдарын эффективдүү урунуу; техникалык тейлөө жана оңдоо үчүн унаа каражаттарынын жабдууларын пайдалануу жана жөнгө салууну билүү. унааны пайдалануу учурунда техникалык көзөмөл жүргүзүүнү билүү.

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: КК-3; КК-4.

Билүүсү зарыл: материалдардын каршылыгын: серпилгич жана пластикалык деформацияларын, сырткы жана ички күчтөрдү, кесүү методдорун, чою жана кысуу, кесүүгө жана жалпайтууга болгон эсептөөлөрдү колдонгонду;

Жасай билүүсү керек: сырткы жана ички күчтөрдүн аныктыгын, кесүү методун, чою жана кысуу, кесүүгө жана жалпайтууга болгон эсептөөлөрдү аныктоону.

“Электротехника жана электроника” дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: Электроэнергиясынын зарылчылыгы ар бир өндүрүштө колдонулушу. Электр талаасына байланыштуу, турактуу жана өзгөрмөлүү токтун агымдарын электр чынжырларын кошулуштарын; Омдун жана Кирхгофтун закондорунун практикалык эсептөөлөрүн окутуу.

Мазмуну: электр тогунун магнит талаасын; 3-фаздуу өзгөрүлмөлүү электр тогу, электр өлчөөчү аспаптарды колдонуусун; электрдик машиналарды; трансформаторлорду; электропривод жөнүндө түшүнүк электр энергиясын өндүрүүнү жолдорун табууну;

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)» адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин базалык (жалпы кесиптик) бөлүгүндө окутулат.

Пререквизиттер: Физика, математика,

Постреквизиттер: автоунаалардын электрдик жана электрондук жабдыктары, автоунаалардын түзүлүштөрү; Автоунаа парктары (АТП) ж-а техникалык тейлөө станцияларын (ТТС) долборлоо.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: автомобилдик унааны техникалык тейлөө жана оңдоо иш-чараларын жүргүзүү; өндүрүштүн технологиялык жабдууларын жана материалдарын

эффективдүү урунуу; техникалык тейлөө жана оңдоо үчүн унаа каражаттарынын жабдууларын пайдалануу жана жөнгө салууну билүү.коллективде иштөөгө жөндөмдүү.

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: КК-3; СИМЖК-5.

Билүүсү зарыл: Электрдик чынжырлады улоону, өткөргүчтөрдү, электрдик кыймылдаткычтардын түзүлүшүн, Электрдик жана электрондук аспаптарды колдонуп олчоону, электрдик жана электрондук түзөткүчтөр жана стабилизаторлорду, электрондук генератор жана өлчөөчү аспаптарды,

Ээ болуу: электрдик монтаждоо жөндөмдүүлүгүнө, ток, чыалуу , каршылыктарды өлчөөнү, электротехниканын электрондук түзүлүшүнүн автоматикасын колдонуусуна.

Колдоно алуу: электрондук аспаптарды, электрондук түзөткүчтөр жана стабилизаторлорду, электрондук генератор жана өлчөөчү аспаптар колдонууну.

“Материал таануу” дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: материал таануунун физико-химиялык негиздерин; материалдардын түзүлүшү жана касиеттерин окутуу.

Мазмуну:материалдардын чондуктары жана касиеттери өлчөөнүн ыкмалары; материалдарды колдонуу аймактары; кара жана түстүү металлдар; пластмассалар; полиэтилендер ж.б.

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)»адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин базалык (жалпы кесиптик) бөлүгүндө окутулат.

Пререквизиттер: Химия; Физика; математика;

Постреквизиттер: Электроснабжение; Электр түзүлүштөрү; электржабдыктарды оңдоо.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: Автоунаанын тетиктеринин кайсы материалдан жасалгандыгын билүү; унааны пайдалануу учурунда техникалык көзөмөл жүргүзүүнү билүү; автомобилдик унааны пайдалануу процессинде алмаштырганга автомобилдин агрегаттарын жана бөлүктөрүн тандоону билүү;

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: КК-5; КК-2.

Билүүсү зарыл:кара жана түстүү металл жана эритмелерди өндүрүү жөнүндө негизги түшүнүктөрдү; ар кандай эритмелердин классификациясын, маркаларынын, жана колдонулуучу аймактарын;

Ээ болуу: металлдарды айырмалай алат, металлдардын маркаларын түзүлүштөрүн аныктайт. муздак жана ысык басым менен иштетүүнү, кесип иштетүүнү, термикалык иштетүүнү, ширетүүнү, кандоону, чаптоо жана башка материалдарды бириктирүүнүн ыкмаларын колдонууну билет;

Колдоно алуу: термикалык иштетүүнү, ширетүүнү, кандоону, чаптоону жана башка материалдарды бириктирүү ыкмаларын ишке ашырууну колдоно алат.

“Метрология, стандартташтыруу жана сертификациялоо” дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: метрологиянын, стандартташтыруунун жана сертификациялоонун укуктук негиздерин, максаттарын, формаларын окутуу

Мазмуну:Метрология, өлчөө, шкала, өлчөөнүүчү нерселер, биримдүү өлчөө бирдиктери. Стандартташтыруу, максаты, ар кандай өлчөмдөрдү дүйнөлүк стандартташтыруу. Товарларды сертификациялоо ж.б.

Дисциплинанын орду: 140212. «Электр менен камсыздоо (тарматар боюнча)» адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин базалык (жалпы кесиптик) бөлүгүндө окутулат.

Пререквизиттер: Физика; математика; химия; коом таануу.

Постреквизиттер: автоунааларды техникалык тейлөө, Автоунаа парктарын (АТП) ж-а техникалык тейлөө станцияларын (ТТС) долборлоо.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар: ченемдик-техникалык иш кагаздардын талабына ылайык автомобилдик унааны техникалык тейлөөнү жана оңдоону билүү. Автомобилдик унааны техникалык тейлөө жана оңдоо иш-чараларын жүргүзүү; өндүрүштүн технологиялык жабдууларын жана материалдарын эффективдүү урунуу; техникалык тейлөө жана оңдоо үчүн унаа каражаттарынын жабдууларын пайдалануу жана жөнгө салууну билүү. Айлана-чөйрө жөнүндөгү илимий билимдердин толук системине ээ, маданияттын, турмуш-тиричиликтин баалуулуктарында багыт аныктоого жөндөмдүү. Кесиптик маселелерди чечүүдө математикалык табигый - гуманитардык - экономикалык илимдердин негизги жоболорун колдонууга жөндөмдүү.

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: КК-1; КК-3; ЖИК-1; ЖИК-2.

Билүүсү зарыл: метрологиянын, стандартташтыруунун жана сертификациялоонун объектилерин жана каражаттарын, автомобиль унааны техникалык тейлөөдө жана оңдоодо жумуштардын сапаттуулугун камсыз кылуунун системасын;

- **Ээ болуу:** продукцияны сыноо жана контролдойт, сапатты технологиялык жактан камсыздайт; автомобиль унааны техникалык тейлөөдө жана оңдоодо жумуштардын сапаттуулугун камсыз кылуу системасын өздөштүрөт;

Колдоно алуу: Метрологиядагы өлчөө инструменттердин бирдиктерин, сертификациянын уюштуруу структурасын, системасын, сертификациянын ирээти жана эрежесин, схемаларын колдонгонду.

«Электр менен камсыздоо» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: Студенттерди электрдик жабдыктарынын каражаттары менен негизги принциптерин окутуу, үйрөтүү жана аларды колдоно алуу жөндөмдүүлүктөрүн калыптандыруу.

Мазмуну: Теориялык жана практикалык тараптан электр жабдыктарын жакындан тааныштыруу. Бул сабакта каралуучу маселелер ремонт талап кылган электр жабдыктарына анализ жасап диагностика жүргүзүү.

Дисциплинанын орду: 140212 – «Электр камсыздоо» адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин ЖОЖдук компоненти бөлүмүндө окутулат.

Пререквизиттер. ЖОЖдун базасында окутулуучу «ТОЭ», «Электроника жана электротехника» дисциплиналары.

Постреквизиттер. «Электрдик системалар жана тармактар» дисциплинасы.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар. Кесиптик изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын энергетикалык системада колдонуу менен иштеп чыгуу менен анализдөөгө жана синтездөөгө (ЖИК-2); илимдеги, техникадагы жана технологиялардагы, маселени коюуда жана эксперименталдык изилдөөлөрдү жүргүзүүдө (ЖИК-5), электр жабдыктарын кайсы гана түрү болсо оңдой билүүсү; энергетикалык системада колдонулуучу электр жабдыктарын жакындан билүүсү жана оңдоп-түзөөгө колдонууга жөндөмдүү (АК-5).

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек:

Билүүсү зарыл: Электр жабдыктарын эксплуатациялоонун базалык түшүнүктөрү жана принциптери, жаңы колдонуп жаткан электр жабдыктары менен иштей билүүсү принциптерин жана усулдарын.

Билгичтиктер: Энергетикалык системада кездешүүчү схемаларды окуй билүүсү. Электр каражаттарын колдонуу менен схемаларды түзүү жана аларды сыноо, электр бөлүштүрүү системасында аба чубалгысы (ВЛ) жана жер астындагы кабелдерде (КЛ) кетирилген схемалык каталарды оңдой алуу.

Ээ болуу: Өз алдынча энергетикалык схемаларды түзө алуусу, типтик энергетикалык схемада кездешүүчү маселелерде иштей билүүсү, авариялык акыбалда турган электр каражаттарын иштетүүгө жана оңдоого жана ишке ашыруу методдоруна ээ болуу.

Колдоно алуу: Энергетикалык системада колдонулуучу электр каражаттарын пайдаланып кесиптик чөйрөдөгү маселелерди чечүүгө жетишүү.

«Релелик коргоо жана автоматика» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: Студенттерге релелик коргоо жана автоматиканын негизги түшүнүктөрүн, автоматикалык коргоонун структурасын жана релелик коргоонун системаларынын негизги принциптерин окутуп үйрөтүү. Релелик коргоо жана автоматиканы энергетикалык системаларда түрдүү багытта колдоно алуу жөндөмдүүлүктөрүн калыптандыруу.

Мазмуну: Релелик коргоо жана автоматика жөнүндө түшүнүгү. Релелик коргоонун негизги типтери, Релелик коргоодо колдонулуучу жарым өткөргүчтүү заманбап башкаруучу системалар, реленин электрдик схемада иштөөчү негизги түшүнүгү, релелик коргоонун типтери жана өнүгүү перспективалары каралат.

Дисциплинанын орду: 140212.— «Электрдик камсыздоо» адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин **Базалык** бөлүмүндө окутулат.

Пререквизиттер. ЖОЖдун базасында окутулуучу «Электротехника жана электроника», «ТОЭ» дисциплиналары.

Постреквизиттер. « Электрэнергиясын өндүрүү », «Электрдик подстанциялар» дисциплиналары.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар.

Энерго системасында заманбап үлгүдө иштеп жаткан жрым өткөргүчтүү релелер жөнүндө түшүнүктү кабыл алууга, жалпылоого жана талдоого, максат коюуга жана ага жетүүнүн жолдорун тандоого жөндөмдүү (АК-1); Релелик коргоонун кайсы убакытта иштөөсүн жана кандай убакытта иштөөсүн , электроэнергетикалык системада токту иштөө режимин билүүнүн, кайра иштетүүнүн негизги усулдарына, ыкмаларына жана каражаттарына, токту башкаруунун каражаты катары генератор менен, анын ичинде энергетикалык тармактарда жана жалпы Кыргызстандын электроэнергетикалык системаларында, иштөөнүн шыктарына ээ (АК-5); Релелик коргоонун жана автоматиканын системдеринин компоненттеринин, Релелик коргоодо колдонулуучу энергетикалык системаларынын схемаларын иштеп чыгуу (КК-4).

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек:

Билүүсү зарыл: Релелик коргоо жана автоматиканын электроэнергетикалык түшүнүктөрүн жана принциптерин, релелик коргоо жана автоматиканын кайсы жерде колдоно алууну, подстанцияда, өндүрүштө релелик коргоону башкаруунун каражаты катары токту иштөө режимин билүү шыктарына ээ болуу

Билгичтиктер: кесипке байланыштуу терминдерди, усулдарды, процесстердин ырааттуулугун, схемаларды жана инфографикаларды түзүүнү жана иштеп чыгууну, заманбап технологиялык каражаттарын, релелик коргоонун технологияларын колдоно билүү.

Ээ болуу: релелик коргоо жана автоматиканын заманбап технологиясынын методдорун, касиеттерин жана окуяларын колдонуу, электроэнергетикалык системада электрдик схеманын системаларын түзүүгө, иштетүүгө жана оңдоого жана ишке ашыруу методдоруна ээ болуу.

Колдоно алуу: релелик коргоо жана автоматиканын электроэнергетикалык системада схемасын түзүү жана аны колдоно алуу.

«Электр энергиясын өндүрүү» дисциплинасынын аннотациясы

Максаты: Электрдик тармактар жана системаларында физикалык процесстерди, электроэнергетикалык системаларында жана тармактарында электр энергиясын өндүрүү жана жеткирүү процесстери менен таанышуу, электроэнергетикалык тармактар жана системаларынын режимдерин башкаруу жана сапаттуу, туруктуу электрэнергияны камсыз кылуу жөнүндө билимдерди алуу жана жана системалаштыруу.

Мазмуну: Электрдик тармактар жана системалар электрдик схемалардын структурасын деталдаштыруу деңгээлдери, электрэнергиясын аралыка жеткирип берүү, түз сызыктуу жана түз сызыктуу эмес өзгөрмөлүү жана турактуу токтордун параметрлерине анализ жасап аныктоо, токтордун түрүнүн классификациясы, электрэнергиясын өндүрүү жана жеткирип берүүдө Кыргыз республикасынын өнүгүү перспективалары каралат.

Дисциплинанын орду: 140212.– «Электрдик камсыздоо» адистигинин НББПнын профессионалдык циклинин базалык компонент бөлүмүндө окутулат.

Пререквизиттер. «Электр подстанциялары», «Релелик коргоо жана автоматика» жана «Электр энергиясын өндүрүү жана жеткирүү» дисциплиналары.

Постреквизиттер. «Электротехника жана электроника», «Энергетикалык электроника», «Электр каражаттарын оңдоо жана түзөө» дисциплиналары.

Дисциплинаны окутуудагы күтүлүүчү натыйжалар. Жогорку даражадагы өз-алдынчалуулукта заманбап билим берүү жана маалымат технологияларын колдонуу менен жаңы билим алууга жөндөмдүү (ЖИК-3); Өз кесиптик ишмердүүлүгүн демилгелерди көтөрүү, аткарууда жоопкерчиликти өзүнө алууну, жетекчи, кесиптештер, кол алдында иштегендер жана партнерлор менен иштөөдө өз ара кызматташууну жана командалык жоопкерчиликти билүү, өз тажрыйбалары менен бөлүшүү. (ЖК-5). Электроэнергетикалык, энерготехникалык жана айрым компоненттерин долборлоо иштерине катышат, (КК-1). Электроэнергетикалык, энерготехникалык жөнөкөй конструкцияларды иштеп чыгат,

(КК-2), Электроэнергетика жана электротехника обьектилерин жана системдерин изилдөөлөргө катышат(КК-17)

Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек:

Билүүсү зарыл: кесипке байланыштуу терминдерди, мыйзам ченемдиктерди, талаптарды, усулдарды, процесстерди, түшүнүктөрдү, эрежелерди жана принциптерди, процесстердин ырааттуулугун, окшоштуктарды табууну, берилген маалыматтарды өзгөртүп көрсөтүүнү.

Билгичтиктер: Электрдик тармактар жана системаларында колдонулган негизги электрдик схемаларды, электрэнергиясын өндүрүү жана жеткирүүдө заманбап электротехникалык каражаттарды колдоно билүү.

Ээ болуу: Электроэнергетика обьектилерин монтаждайт, жөндөйт, оңдойт жана тазалоо иштерине ээ болуу.

Колдоно алуу: Жөндөйт, монтаждайт, сынайт, жылуулук энергетика жабдууларын иштетип берүүгө жетишүү.

Жыл ичинде адистиктин студенттерине сурамжылоо жүргүзүлүп, жыйынтыгы чыгарылган.

Студенттер тарабынан берилген сунуштар:

-Жаңы заманбап лабораториялык каражаттар менен толукталган лабораториялык канаа менен

камсыздалса;

Жыл ичинде жумуш берүүчүлөр, ата-энелер, адистикти бүтүп кеткен студенттер менен бирге иш-чаралар өткөрүлдү. Кызыктар тараптан берилген ой-пикирлер, сунуштар НББПны түзүүдө эске алынып, бирикмеде атайын папкага салынып сакталат.

Кызыктар тараптан берилген сунуштар:

- Өндүрүштүк жана дипломдук практикалардын мөөнөтөрү узартылса жана практикалык ишканалар менен болгон келишимдер көбөйтүлсө.